

Előfizetési díj:

Vidékre, postán:
vagyhelyben, házhoz hordva:
Negyedévre . . . 1 frt. 50 kr.
Félévre . . . 3 " — "
Egész évre . . . 5 " — "
Megjelenik e lap hetenként
egyszer, Szombaton.Előfizetési pénzek el-
fogadtatnak Gallia Fülöp
könyvkereskedésében Kec-
skeméten.

KECSKEMÉTI LAPOK.

Ismeretterjesztő hetilap.

Hirdetési díjak:

5 hasábos petit sor, egyszeri
hirdetésnél 5 kr.; — többszöri
vagy terjedelmes hirdetések-
nél árleengedés adatik.A nyilttérben való közle-
mény 3 hasábos soráért 10 kr.
számítottatik.Hirdetések elfogadtatnak Gal-
lia Fülöp könyvkereskedésében
Kecskeméten. — Hirdetések ezen-
kívül fölvetetnek még M. Zeisler
hirdetési irodájában. (Post. Király-
útcza 60. sz.)

Előfizetési felhívás

a

„KECSKEMÉTI LAPOK“

czimű ismeretterjesztő hetilap

1872.

ötödik évi folyamára.

Midőn ezelőtt negyedik évvel szerény lapunk hajóját az élettengerére bocsájtottuk, nem kis aggodalom szállta meg keblünket, hogy a részvétlenség zátonyán nem török-e az szét, s jóakarató törekvésünk a rideg közönyösség által nem öletik-e el esirájában? De míg egyrésztől ez aggodalommal küzködtünk, másrésztől felénk mosolygott a remény, hogy Kecskemét város értelmes közönsége fölbirja fogni e lap lételének okát és célját, s meghozza anyagi áldozatát nehéz vállalatunkhoz, hogy a közjó előmozdítását, melyet célul tűztünk ki, tőlünk telhetőleg eszközölhessük; s ime lapunk négy évi főállása bizonyossága annak, hogy e reményünkben nem csalatkozánk.

Csak néhány nap még, s a jelen év is az enyészet éjébe merül, s az újév első hajnalán lapunk ötödik évi folyamába lép.

Ha visszapillantunk lapunk lefolyt életére, hol a kezdet nehézségein kívül annyi akadálylyal kellett megküzdennünk; ha vizsgáljuk a tényeket, hogy nehéz vállalatunk minden pártolás mellett is néha az anyagi, de legkivált a szellemi támogatásban kellőképp nem részesítettett, a mi pedig a lap életének egyik lényeges föltétele, — érteni fog bennünket lapunk közönsége, midőn azt mondjuk, hogy nem kis elhatározásba került lapunk további föntartása; — de az okok, melyek miatt lapunk létesült, ma is megvannak még: a közélet és polgárosítás nehéz, de dicső terein ma is sok a tenni való, — s nekünk nem szabad visszarettennünk semmi akadálytól, nem szabad lerokadnunk a pálya kezdetén akkor, midőn apró érdekeink mellett e lap életszüksége mindinkább kimagasodik, nekünk haladnunk kell a kitűzött cél felé, mely nem kevesebb, mint az, hogy Kecskemét város és vidéke anyagi és szellemi érdekeiért, azok előmozdításáért szívvel lélekkel küzdjünk e lapok hasábjain.

Szép, de nehéz föladat e küzdelem; szép, mert közvetlenül városunk, közvetve pedig édes hazánk nemes érdekeiért foly a küzdelem; nehéz, mert oly körülmények között, melyekben eddig lapunk volt, a legszivósabb kitartás, a legruganyosabb lelki-erő is kemény próbára tétetik, — szóval — hogy nyiltak legyünk: lapunk szellemileg nem részesítettett oly támogatásban, hogy erős lépésekkel haladhatott volna a kitűzött cél felé.

E bajon azonban ma már segítve van: jeles tollú fővárosi és vidéki írók ígérését tényleg birjuk, hogy érdekes dolgozataikkal gazdagítják lapunkat a közélet, társadalom, ipar, kereskedelem s a közgazdaszat teréről, — e mellett belmunkatársaink száma is — az időközben kilépettek helyett — jó erőkkel gyarapodott, mi által biztosítva látjuk magunkat, hogy lapunk érdekes közleményeit a legnagyobb változatossággal tárhatjuk olvasóink elé. De nem tévesztjük szemelőt azt sem, hogy a sajtó a legnagyobb hatalom, s így a közélet és társadalom kiáltó bajait nekünk kell orvosolnunk, a fattyú-kinövéseket nekünk kell lenyesegetnünk, — s ezt tenni, — mert zászlónkra a közjó előmozdításának sokat mondó betűit irtuk, az igazság komoly, de meggyőző szavaival elengedhetlen kötelességünknek ismerjük.

E pontnál fölemlítjük azt is, hogy városunk az ország törvényszéki területei közül egyike lesz azoknak, hol nagy forgalom s élénkség fejlődik ki; minél fogva azon előnyös helyzetben leszünk, hogy a törvénykezés teréről is érdekes közleményeket nyujthatunk olvasóinknak, valamint gondoskodtunk, hogy a járásbiróságilag törvényszékükhöz tartozó nagy népességű községekből, mint Félégyháza, Czegléd, Nagy-Körös, Kun-Szent-Miklós — rendes levelezőink legyenek, kik az ottani viszonyokról minél gyakrabban tudósítandják olvasóinkat; így vélvén elérhető azt, hogy lapunk egyike legyen a legérdekesebb vidéki lapoknak.

A mi lapunk alakját, előfizetési árát s megjelenési idejét illeti, azt egyelőre nem változtatjuk; azonban, a mihez alapos reményünk van, ha előfizetőink száma mindinkább növekszik, ha a működendő kir. törvényszék hivatalos közlönyét használja lapunkat, alakját tetemesen megnagyobbitjuk.

Addig azonban csak a mai nagyságban jelen meg; de e keret is elegendő arra, hogy benne égető bajainkat nyiltan elmondjuk, hogy az igazság szavaival küzdjünk közérdekeinkért, minden nagy és nemes eszmékért és célokért, s hogy a közjó nevében elítéljünk mindenkit, ki az ellen küzd.

Mi részünkről nem kimélünk fáradságot, áldozatot, csak hogy lapunk szellemileg mindinkább tág körben mozogjon. A mi ápolásunk mellett pezsdült életre szerény lapunk, s mi továbbra is azon leszünk lelki-erő egész erejével, hogy olvasóink előtt e lap ne csak szükségessé, de nélkülözhetlenné legyen.

A mi még ezentúl mondani valónk van, az lapunk pártolásának s szives terjesztésének kérelmezéséből áll.

Őszinte tisztelettel kérjük annál fogva eddigi előfizetőiket, hogy megrendeléseiket ismételni, a nagy Közönséget pedig, hogy Lapunkra minél nagyobb számban előfizetni sziveskedjék; figyelmeztetjük egyzersmind a t. Közönséget: hogy Lapunk további folyamának megrendeléséről mielőbb gondoskodni méltóztassék, nehogy a szétküldésben fenakadás történjék.

Előfizetési díj:

postán vidékre, vagy helyben házhoz hordva:

Negyedévre . . . 1 frt. 50 kr.

Félévre . . . 3 " — "

Egész évre . . . 5 " — "

A hirdetési s nyilt téri közlemények díja e lap mindenik számának homlokán olvasható.

Mind előfizetési, mind hirdetési díjak Gallia Fülöp alulirt kiadó könyvkereskedésében fogadtatnak el.

Kecskemét, Decz. 20. 1871.

Gallia Fülöp,
kiadó.Hornyik János,
felelős szerkesztő.

Népoktatásunk.

V.

Említettük már harmadik közleményünkben, hogy az 1868.: XXXVIII. törvényezikk által felállított rendelt felekezetenküli közös községi népiskolákba minden hitfelekezet gyermekei járhatnak, ennélfogva hivaik vallástani oktatásáról az illető hitfelekezetek tartoznak gondoskodni, — és ezen vallásoktatásnak a közös iskolai órákon kívül s szintén nyilvánosan kell tartatnia.

Ez aztán a botránykő, melyben igen sokan megütözkönek s a felekezetenküli közös népiskola eszméjével megbarátkozni nem tudnak.

Pedig nincs igazuk.

Azt szokták mondani: hogy az iskola, melyből a vallás tanítása ki van zárva, nemcsak vallástalan, hanem vallás-ellenes is.

Pedig nem úgy van.

Igaz, hogy mai napság még csaknem egész Európában leglényegesbnek tartatik a hitoktatásnak népiskolákban tanítottása; de nem így van ez Éjszak-Amerikában, holott említettük már, hogy az egész világon ennek népoktatása legvirágzóbb, legterjedtebb, legfejlettebb állapotban van. Azt mondja az amerikai: hogy a földmivelők, iparosok, kereskedők, művészek, tudósok kiképzésére nyitott iskola még azért nem válik vallás-ellenessé, de vallástalanná sem, hogy tanszékei közt egy sem foglalkozik a vallástanok részletezésével, mert hisz ez nem is céljuk. Ezeknek feladata megtanítani a gyermekeket olvasni s írni. Ők épen a lelkiismeret szabadsága s az isteni tisz-

telet fensége iránti tekintetből kerülnek e tárgyak előadásának összekeverését a közélet tanulmányaival, átengedve azoknak gondját a családnak és a család által szabadon választott papnak. Az amerikaiak annyira félnek a közoktatásnak felekezeti, vagy bármely tényleges vallási színezetet adni, hogy a törvény világos szavakkal kizár minden papot, kizárja bármely vallásnak szolgálait valamenynyit, akár helybeli, akár más bizottságból, mely az állam által fenntartott iskolák igazgatásával, vagy felügyeletével van megbízva. Éjszak-Amerikában szigorúan tiltva van a tanítóknak, nehogy valamely vallásfelekezet hittanait még csak meg is említsék az elemi iskolákban: az egyetlen imádság, melyet a népiskolában elmondani lehet, a „Miatyánk“. A tanító egyedül az erkölcsi érzelmeket köteles ápolni és fejleszteni, támaszkodva azok rendületlen alapjára, a természetes vallás elveire. Érdekes hallani, mikép nyilatkozik e tárgyban Massachusetts állam törvénye, mely kevés különbséggel valamennyi államban el is van fogadva: „A tanítók kötelesek ügyekezni, hogy a gondjaikra bizott fiatalok szívébe beoltassék a kegyesség, az igazság, a való igaz iránti tisztelet, a hazaszeretet, a minden ember iránti jóakarát, a józanság, a munkára való kedv, a szemérmesség, a mérséklet, az önmérséklet és minden más erény, melyek a társadalom diszei s alapjai a köztársaságnak. Kötelesek továbbá megmutatni növendékeiknek, koruk felfogásához képest, hogy ezen erények mily alkalmasok a köztársasági intézményeket fenntartani és tökéletesíteni, a szabadság megbecsülhetetlen áldásait biztosítani, saját jólétüket megállapítani s miképen vezetnek az ellenkező hibák elkerülhetetlenül a legszerencsétlenebb következésre.“ Az eredmény után ítélve e férfias alapszabály szószerint fogantatosítottatik is. Európában szeretik ismételtetni az alaptételt: „Az iskola levegőjének vallás-erkölcsinek kell lenni, s minden is-

kola, melyben kátét nem tanítanak, úgy fogna tekintetni, mint a kárhozát tanúja.“ Amerikában ugyanazt mondják, de azzal a különbséggel, hogy a hittan előadására alkalmasabb helynek tartják az egyházat, mintsem az iskolát.

Európában éjszaki Németország, Norvégia és Helveczia jutottak legmagasb fokára a népoktatásnak; erre azonban azt mondhatná valaki, hogy ezeknél, valamint Éjszak-Amerikában is a protestáns vallás levén túlnyomó, mindez a róm. katolikusok rovására történt.

Mondhatná igenis; de méltatlan gyanúsítást követne el, ha ezt mondaná.

Skóciában és Irlandban folyó század második tizedének első évétől kezdve, tehát egész hatvan év óta küzdenek a népoktatás átalakításával; az utóbbi nevezetesen, a szegény, de katolikus Irland 1817-től 1825-ig, tehát nyolcz év alatt tíz hián másfélezer népiskolát szervezett nagy bajjal: mert a túlzó anglikánoknak nem tetszett az, hogy az ő papjaik csak úgy ki vannak az iskolából zárva, mint a katolikusokéi; az ultramontán katolikusok ellenben szerették volna a nemzeti tanrendszert megsemmisíteni a vallásos testületek és szerzetes rendek javára; míg a józan rész igen jól látta, hogy az állam segélye nélkül az oktatást lehetetlen elterjeszteni azon szegény megyékben, melyek soha se fogták volna a nekik annyira szükséges közoktatás költségeit elviselhetni. A mérsékelt és túlzó katolikusok, hosszú és elkeseredett harcok után végre abban egyeztek meg, hogy vitás ügyeket a római szentszék elhatározására bizván, annak ítéletét készségesen fogadják. Az akkori pápa XVI. Gergely, hosszú várakoztatás után 1841-ben felelt, megküldvén nekik a „Propaganda“ levelét, melyet ez az írlandi püspöki karhoz intéz vala. — A pápa nem kárhoztatja a világi iskolát, sőt követeli, hogy ott vallás ne tanítassék, annyira, hogy az egyház az elemi

tanításnak az állam által világivá alakítását sürgető újkori elvet, melyet egyebütt mint szörnyeteget üldöz, Irlandban is épen úgy elfogadta, mint Németalföldön, vagyis ott, hol a hatalom protestáns vallású levén, neki reménye sincs feltétlenül uralkodhatni. — A pápa helybenhagyása végképen biztosította a nemzeti tanrendszer sikerét. A papok nem gátolák többé hiveik gyermekeit a közös iskolák látogatásában, melyet azelőtt még a szószékekről kárhoztattak. A haladás e tekintetben gyors volt és teljesen sikerült s legkisebb okot sem szolgáltatott a szülőknek panasza, mert vallásos érzelmeiket legkisebbet sem érinti a tanrendszer, mely az államtól és egyháztól egyaránt független. *)

Ily eredmények, ily intézkedések mellett, vajjon ép elmével, józan felfogással és a magyar nép műveltségére való méltányos tekintettel, kárhoztatni lehet-e még valakinek az 1868.: XXXVIII. törvény-cikket a felekezetenküli közös községi népiskolák megrendeléseért??

Aligha!!!

Nézzük körül most saját helyi viszonyainkat.

(Vége következik.)

Kecskemét, decz. 20. 1871.

A reform. egyház nevelésében meg volt a második felolvasás is, melyet szinte N. Ö. növ. tanár tartott, szépsézetileg tárgyalván a furcsát és élezet. A hallgatóság ezúttal még nagyobb számban jelent meg, mint az első felolvasáson, s úgy látszott érdeklődéssel hallgatta a felolvasás azon helyeit is, melyek a fogalmak körében mozogván, próbára tették a hallgatóság türelmét. Azt hiszem még többen jelentek volna meg, ha a t. cz. közönség értesített volna arról, — mit most én bátorodom tenni, — hogy a felolvasások nyilvánosak. Egyébiránt e felolvasáson jelen voltak irányában igazságtalanságot követnének el, ha a mennyiséget emelnék ki csupán. A mennyiség gondolata itt a milyenség mellett teljesen elenyészett s valóban nem lehet érzékítőbben jellemezni e társaságot, mint ha ezt mondjuk: szép társaság volt. Természetesen a „szép“-et nem csupán a külsőre viszonyítván.

*) Budapesti Szemle. Új folyam IV. köt. 74. s köv. 11. 254. s köv. lapok.

T Á R C Z A.

Népdalok.

I.

Pusztuló kert, hervadt virág, dult mező,
Barna kis lány búbanatos könyező; —
Kertet, mezőt az őszi szél hervasztja,
Barna kis lány szeretőjét,
A hűtelent siratja.

Fájó szívvel emlegeti a nevét,
Ki maholnap más leánnyal frigyre lép, —
Barna kis lány ne is sirsad babádat;
Ne hervassza szép arcodat
Az égő köny s a bánat.

Keress inkább más szeretőt helyette,
Ki szivedet olyan könnyen feledte.
Ha ő talált, te is találsz, — igazán —
Majd leszek én a te babád
Kis leány!

II.

Búbanatos miattad az életem,
Keresem a nyugalmat, de nem lelem.
Hogy is lennék én nyugalmat — az élet
Én előttem olyan nagyon sötét lett.

Nem is esoda, ha sötét az életem,
Ninesen napja: nincs szivemben szerelem:
Mint őszi táj, olyanná lett e kebel:
Szívemet a bánat köde lepte el.

A remény egy zengő madár volt nekem,
Dalában szóló boldogság és szerelem...
Most a remény egy kínos emlékezet,
S a mit dalolt, az epesztí szívemet.

III.

Fülöpszállás tágas-téres pusztája, —
Ráismerek messziről a csárdára;
Itt lakik az én galambom, virágom,
Szépségének nincs párja a Kunságon.

Koesmárosné esöröl-pöröl, haragos,
Ha azt mondom, hogy a bora zavaros;
Nem hederit a vendége szavára —
Hej mennyivel jobb nála a leánya!

Megölelem, megcsókolom nem egyszer,
S visszaesókol és megölel ezerszer...
Ilyen leány nem sok van a világon —
El is veszek nem soká gyöngyvirágom.

Pásztor Ferencz.

Szegedi bünkrónika.

Vége.

IX. 1869-ik évi július 7-kén éjjel K. Molnár József és Szögi János egymással összebeszélés folytán Szabadkáról elindultak Halas felé s a halasi határban Balota pusztára érkezvén, bementek Vida József tanyájára, — miután állítólag előbb egy halasi ember által értesítettek arról, hogy nevezettnek tanyáján 4 ló volna, melyeket könnyen el lehet lopni.

A tanyába bemenvén, ott az épületek mellett sárfalból készített s záros ajtajú marha-akolnak hátulsó falát kiásták s az ejtett résen a 4 lovat, — melyek értékét Vida József káros eskü alatti bevallásában 300 forintra teszi, — kivezették s eltolvajlották, a lopott lovakat Szabadkára Batori József ismert orgazdához vitték s ennek mint tudva lopottakat 47 forinton eladták, a pénzen pedig megosztottak.

X. 1869-ik évi július 13-án Sági Albert ó-becsei földes gazda esti 11 óra tájban ó-becsei tanyájáról

saját kocsiján Sziváczki Márton nevű arató részesével együtt, ennek részbuzáját Mélykútra szállítván, midőn a zentai határba értek s a tornyosi szállások melletti országúton haladtak, — K. Molnár József és Szögi János által, — miután előbb kikérdeztettek arról, hogy mit visznek s hova utaznak — botokkal s puskákkal megtámadtattak és kocsijuk s lovaik átadására erőszakoltattak; azonban a megtámadottak közelökben levő eszközökkel, ugymint késsel és vasvillával védték magukat s vagyonukat, és a rablók-nak ellenállottak, mire ezek a megtámadottakra gyerekeiket mindketten kilőtték s elszaladtak. Az ejtett két lövés egyike, mely Sági Albertre volt irányozva, nem talált; a másik lövés azonban Sziváczki Mártont czombja tövén s hasa alrészében úgy érte, hogy 10 szem kendermag idomú serét annak testében maradt: az orvosi látélet akkor e lövést föltételelesen életveszélyesnek mondotta, de gyógyulásához jobb esetben is 30—60 napot tartott szükségesnek; azonban Sziváczki ekkor kigyógyult, mert az eset után még 16 hónapig, vagyis 1870-ik évi november 21-ig életben maradt s ekkor meghalván, a haláláról beérkezett halottkönyvi kivonatból nem tűnik ki, hogy e lövés okozta volna halálát. — Ezen rablási bünkisérletnek ily módon történt elkövetését K. Molnár József és Szögi János vádoltak önvallomásukban töredelmesen s a kihallgatott Sági Alberttel öszhangzóan adják elő, beismervén mindketten, hogy a megtámadásnál léggyerekeiket használták s a megtámadottakra kisütötték.

XI. 1869-ik évi július 15-én Olajos István majsai földes gazda, a zentai külső járásban birt földjéről a learatott gabonának behordására kora hajnali két óra után öreg béresét négy ökrű szekérrel, utána pedig fél óra mulva Petrovics Antal kocsisát két lovú kocsival megindítván, — midőn a később elindult kocsis gazdája szállásától néhány dülönyire a tornyosi völgyön haladt volna, az úton jobbról

A felolvasó jövőre történelmi tárgyról ígért felolvasást tartani, s miután ő bizonyosan tudja azt, hogy a felolvasó leghelyesebben tesz, ha a hasznosat mulatsággal köti össze, reményleni lehet, hogy érdekes tárgyat választ.

Manolai.

Vidék.

Félegyháza, decz. 18.

Ebből a mi csendes városunkból oly ritkán olvashatni e lapokban valamit, mikép azt hinné az ember, ha másképen nem volna, hogy nálunk semmi olyas nem történik, a mit újságképen egy vidéki levélbe lehetne szorítani. Pedig nem így van, — van itt esemény elég, melyek mindegyikét azért nem foglalom most be levelem keretébe, hogy az újévet nyissam majd meg egy érdekesebb levéllel. E levelem csak előljárója lesz a többinek, mert ha szerkesztő úr is úgy akarja, a jövő évben állandó levelezője leszek városunkból, *) mely törvénykezéssel különben is Kecskeméthez lévén csatolva, érdekeink mindinkább ugyanazonosakká válnának, s a közel vidéki lapok közt leginkább a „Kecskeméti Lapok“-at illeti az elsőség, hogy Félegyháza érdekeit képviselje.

Hanem hát elég a beszéd, majd lesz még arra máskor is idő, — térjünk inkább tárgyunkra, s elsőbben is említsük föl, hogy a félegyházi járásbírói személyek kineveztetése felüli hírek töltik most be nálunk a léget, s nyilvános helyeken épen úgy, mint a kávéházak körében erről foly a beszéd; s amennyire utóbbiak körében is megfordultam, mondhatom, hogy még kávéházak is örömmel beszélnek a hirt, mely szerint Ring Sándor úr lesz járásbíró, Fejes Márton és Szabó József urak pedig aljárásbírók. A ki ezen a valósággal határos hirt nem szereti, biztosítom róla az olvasót, hogy az vagy maga szeretne járásbíró lenni az illetők helyett, vagy fájjalja, hogy fia vagy kedves férje nem lesz az. Mi — a túlyomó közönséget értem — csak örülünk azon, hogy járásbíróságunk ilyen derék, értelmes egyénekkel töltetik be, kik úgy a magán, mint a közéletben kifogásolhatlanul haladtak eddig.

No de — hogy az előző pontot kiegészítsük, ne gyanúsítsunk senkit, ne bántson bennünket a levelezői viszketeg, — mert majd minket is ér a gyanú, hogy tán markunkban tartjuk már e zsíros hivatalok valamelyikét, melyet híven betölteni csekélység, csak a módját kell eltalálni...

Irhatunk mi másról is, például sáros időben járhatlan utainkról, házak elé kített fenyűkről, melyek veszélyesek bár éjjel, de azért a rendőrség nem intézkedik felőlük, — irhatunk oly városbéli botrányokról, melyeket csak a félegyházi főjegyző követhet el, és csak a félegyházi főbíró szobájában, s melyeket csak azért nem regisztrálok itt, mert sokkal vastagabbak, semhogy azokkal mulattatni vágytam e lapok szíves olvasóit, — elég sajnos, hogy annyi sok más után ez is megtörtént.

De hát mi minden nem történik itt? Csasz-

*) Szívesen vesszük.

Szerk.

balról két embert utolért, kik megragadván két felől a lovak gyeplőszárát, követelték hogy őket a kocsira vegye föl s egy darabon vinné el; a kocsis ezt teljesíteni vonakodott ugyan, de ők a kocsira felugrottak s löfegyvereikre mutatva, fenyegetések közt a kocsist a kocsiról leszállásra és a gyeplő átadására kényszerítették; erre a kocsis megijedvén, a gyeplőt és ostort a rablóknak átadta, ezek pedig őt a kocsiról lelőtték s a kocsival és lovakkal sebesen elhajtottak, a kocsisnak pedig megparancsolták, hogy gazdjára tanyájára vissza ne menjen, mert különben lelővik.

A kárvalott Olajos István és kocsisa Petrovics Antal által eképen előadott erőszakos útonálló rablást K. Molnár József és Szögi János vádolták önvallo-másukban mint általuk elkövetett önként beismervén, előadják: hogy az elrabolt két lóval s kocsival előbb a szanki puszta csárdába, 24 órai ott mulatás után pedig Félegyházára Gondi Ferenc ismerősükhöz elhajtottak s a két lovat, kocsit és szerszámot mint állítólag lopottat ennek 50 forintért eladták, azután Gondi Ferenc fiával Gondi Györggyel ismét visszamentek a szanki csárdába s két nap két éjjel ott mulatván, ekkor elmentek Majsára, ott egy kores-mába pálinkázni betértek s mint gyanús emberek elfogattak és Szegedre kísértettek.

Az elrabolt két ló, kocsit és szerszám természetben előkerülvén, a tulajdonosnak visszaadattak.

Ezek azon napfényre derült kegyetlen gonosz tettek, melyeket vádoltak befogatásuk előtt rövid három hónapi időköz alatt, a békés lakosság elrémítésére, hat törvényhatóság területén elkövetni nem iszonyodtak.

A mi vádoltak előéletét illeti, arra ismét megdöbbentő homályt vetnek a fenytő perhez mellékelt erkölcsi bizonyítványok és rabkőnyvi kimutatások: ezek szerint ugyanis:

lauból származott be hozzánk egy vasúti hivatalnok, ki most a máha feladásnál van alkalmazásban, t. i. ő veszi föl az elszállítandó pakkokat. Igen furcsa legény lehet ez, a mi megtetszik onnan is, hogy a napokban egy előkelő úrhölgy cseléd-től küldött a vasútra feladás végett egy pakkot — magyarul czimezve azt az illetőnek, kihez küldetett volna. A dominus durván ráírvall a cselédre, s azt mondja neki:

— Nem veszem föl, írja rá a czimet úrnőd becsületesen!

— Kérem, hisz rajta van, — mond a cseléd!

— Írja rá németül! lón a basai válasz.

Tehát oda jutunk már az ilyen jött-ment germanisatorokkal, hogy a mit szép nemzeti nyelvünkön irunk, az nem is becsületes. Úti fűvet az ilyen zsirunkon élők talpaira, s nem kenyeret nekik!

De egyben meg kell dícsérnünk derék állomási főnökünket, ki, midőn ez ügy följelentetett neki, szigorúan megdorgálá alárendeltjét, s a pakkot az eredeti czimen tova küldeté.

Már most odáig jutottam, hogy nem írok többet a jövő évig, melyet csak néhány nap választ még el tőlünk. Akkor majd ismét találkozunk.

R. L.

Meghívás.

A kecskeméti jótékony Nőegylet mai napon tartott választmányi ülésében elhatározta: hogy minden két hétben egyszer felolvasást rendezend. Az első felolvasást jövő vasárnap — decz. 24-én — délután 1/2 3 órakor dr. Dékány Ráfael kir. realiskolai igazgató úr fogja tartani az „Iparegylet“ nagytermében, „a föld, nap, hold s ezeknek egymáshoz viszonyáról.“ Melyre a t. cz. női közönség ezennel tiszteletteljesen meghívatik.

Kelt Kecskeméten, 1871. decz. 19.

Bogoss Endre,
egyl. titkár.

Horváth Döméné,
egyl. elnök.

Színház.

Szombaton, december 16-án bérletszünetben Borsos József jutalmára a „Zsidó honvéd“, eredeti népszínmű 3 felvonásban írta Lukácsi Sándor — adatott. Az előadás eléggé összevágó volt, s ezért az összes szereplőket elismerés illeti. Jutalmazott Durst Izsákot személyesítette, s abból egy mulatságos alakot csinált; ámbár alakítása ellen ezúttal azon kifogással lehetne élnünk, hogy Izsákjának pongyola, s magára egy éves katonáskodása után is semmit sem tartó léha alakja nem volt természetes. Egyébiránt ez alapos kifogás mellett is, megérdemelte ügyes játékával a sokszori taps és kihívásokat, mit a nagy számban megjelent közönség részéről kapott. Mellette meg kell emlékeznünk Völgyiné asszony szabatos szép játékáról, melylyel magát Eszter szerepében ki-tüntette.

Vasárnap, december 17-én bérletben Szigligeti „Nagy apó“-ja hozatott színre. A czim szerep Ligeti úrnál nem a legjobb kézben volt, a többiek azonban megállták helyüket. Ligeti Ida (mint Zsuzsi), mind játéka mind énekében, — haladást tanúsított; Völgyi György (Gyula), Borsos (Nagy

K. Molnár József 1860. évi február 4-től május 24-ig vizsgálati fogságot töltött; 1863. évi október 21-kén házassággal végbevitt tolvajlásért öt évi súlyos rabságra ítéltetett s 1864. január 30-án a váci fegyházba kísértetett.

Turesányi Illés lólopásért, hamis marhaslevél kezelésért, ruhalopásért, öt izben fogva, azután lólopásért egyszer hat hónapi, ismét ugyancsak lólopásért 1 1/2 évi börtönre ítélve, végre a börtönből megszökött s mint szökevény rab és haramia elfogatván Szegedre kísértetett.

Dervenyákné szül. K. Tóth Erzsé, verekedés, ruhalopás, zsebelés miatt három izben fogva, egyszer orgazdasággért hat heti fogságra, veszekedésért hat korbácsütésre, lúdlopásért két heti fogságra, asztallopásért egy hónapi fogságra, veszekedésért 48 órai fogságra, ruhalopásért egy évi börtönre volt elítélve s végre rabszöktetésért elfogatott és a szegedi várba beküldetett.

Szabó Márton disznó és subalopás gyanújából kétszer fogva, azután tyúk, lúd, hús, kukoriczalopás és házassággért egyszer 48 órai, azután 14 napi, 1 1/2 évi, ismét 1 1/2 évi börtönre s szökevény rabok befogatásáért és rablókkal értekezésért egy hónapi, ismét lopásért 14 napi fogságra volt ítélve.

Szögi János erőszakos rablás gyanújából fogva, s azután emberölés miatt 8 évre elítélve volt és fogságát Vácson kitöltvén 1869. évi május 15-én bocsátatott el.

Mindezek a vádoltakat úgy tüntetik elő, mint bűnbe visszaesett, javíthatatlanul megromlott gonosztevéket s a társadalomnak megrögzött veszedelmes el-lenségeit, kiknek megjavulásához többé remény nem lehet; minthogy pedig hazai törvényeink, jelesül az I: 15; 1486: 51; 1492: 82; 1527: 6; 1548: 49;

Jancsi) dicséretre méltón működtek, — különösen utóbbi a szobaleányi (Keletiné) szerelmeskedésében tüntette ki magát. Közönség szép számmal volt jelen.

Kedden, decz. 19-én „Bánk-bán“ volt hirdetve, azonban Borsos úr gyengélkedése miatt az előadás elmaradt.

Szerdán, decz. 20-án bérlet folyamban a tegnapi napról elmaradt „Bánk-bán“ adatott a lehető legjobb sikerrel. Közönség meglehetősen számban volt jelen.

Csütörtökön, december 21-én „Huszárok és dámák, vagy műveltség és természet“ magyarosított 4 felvonásos vígjáték adatott bérlet folyamban. Az előadás mi kívánni valót sem hagyott. Különösen kitüntette magát Borsosné asszony mint Aspasia, Borsos úr pedig mint Pontos Mercurius. Közönség közép számmal volt jelen.

Irodalom és művészet.

Tagadhatlan érdem, díszesen kiállított és gondosan szerkesztett lapokkal emelni irodalmunk hitelét; de nem kevésbé tudjuk be magunknak érdemül azt, ha az ily jeles vállalatok terjesztéséhez erőnkhez és befolyásunkhoz képest hozzá járulunk. S így bátran jelentjük ki, hogy a „Deutsch-féle könyvnyomda- és kiadói részvénytársaság“ nem lankad azon buzgalomban, minél szebbet és jobbat bocsátani az olvasó közönség kezére.

A nevezett kiadó-társulatnak előttünk fekvő lap-programjai is előzést adják annak, a mit nyújt. Csinos csoportozatban látjuk ebben a „Magyarország és a Nagyvilág“, „Heti Krónika“, „Divat“, „Borsszem Jankó“, „Képes Világ“ és „Kis Lap“ másolatait kisebbített alakban, rajz- és szövegmutatványokkal. Ehhez fogható összeállítást, czélszerű beosztást és világság áttekinthetőséget illetőleg, nem láttunk még magyar nyelven. Azoknak, kik e lapokat még nem ismernék, e díszes prospectus teljes irányadól szolgál azoknak tartalmára, czéljaira és külalakjára nézve. A kik pedig ismerik, azok úgy is tisztában lévén e jeles közlönyök becsé iránt: csak elégtétellel fogják azt venni, újabb kedvet és jogot kapván, folytonos pártfogás által tüntetni ki e lapokat.

Szerkesztő és kiadók bizvást utalhatnak e lapok multjára. A jövőre nézve a legerősebb garanciákat adja az.

Befejezőleg meg kell még emlékeznünk a „Szeret, nem szeret?“ és „Repülj madár“ czimű aczélmetszetű jutalomképekről is, melyeknek művészi kivitele valóban a legszebb szoba-dísz. Első a „Divat“-nak, utóbbi a „Képes Világ“-nak képezi féléves jutalomképét.

Helybeli újdonságok.

— Az iparegylet igazgató választmányja az általa rendezendő iparműkiállítás pártfogó elnökségére Szilágyi József földmívelési, ipar és kereskedelmi miniszter urat határozta felkérni, mely czélből e hó 22-ikén egy 5 tagból álló küldöttsége Pestre utazott.

1598: 29; 1575: 23; 1625: 13; stb. valamint törvényeségi gyakorlatunk szerint a rablók, annál inkább rablógyilkosok és pártolóik halállal, és pedig régebben súlyosított, újabb időben pedig kötél vagy pallos általi halállal büntetendők s a meggyilkoltak vérdíjában örökösök részére elmarasztalandók lennének: ezekhez képest

K. Molnár Józsefet, az általa elkövetett rablás, rablási kísérlet, rablógyilkosság és tolvajságokért kötél általi halálra; — Turesányi Illést hasonló és ugyanazon büntényekért szintén kötél általi halálra; — Dervenyákné született K. Tóth Erzsé az általa elkövetett tolvajlás, rablás, rablási kísérlet és rablógyilkossági bűnrészességért, a ki egy egész vidéket rettegésben tartott, veszélyes rabló bandának tevékeny tagja volt, hóhér pallosa általi halálra; — Szabó Márton, mint a Turanosa Jefto ellen mások szimboraságában elkövetett fegyveres rablási kísérletben közvetlen bűnöst, mostan szenvedett rabságának kitöltésétől számítandó s vasban, közmunkában töltendő és hetenkint két napi bójttal súlyosítandó 10 évi börtönbüntetésre e kéri felperes tiszt ügyész elíteltetni, valamint az okozott károk, élelmezési költségek, illetőleg a meggyilkolt vérdíjában is elmarasztaltni; — végre Szögi Jánost, a ki ellen még, más bűntársakkal együtt elkövetett több rendbeli súlyos büntények miatt vizsgálatok vannak folyamatban, ezek befejeztetése után ellene megindítandó rendes perre fenahagyni s büntetésének kiszabását ez úttal akkorra elhalasztatni kéri.

— **Távüregny.** Epen lapunk bezártakor vesszük távirat útján azon örvendetes hirt az iparegylet pesti küldöttségétől: hogy a földmivélés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter urat, Szilágy József ő nagyméltóságát a jövő évben rendezendő iparműtárlat védnökeül megnyerni szerencsések voltak legyen.

— **Hajtóvadászat.** A f. h. 8-án Bugacpusztán tartott hajtóvadászat alkalmával 57 vad esett el, úgymint: 3 róka, 2 fogoly és 52 nyúl.

— **A helybeli jótékony Nőegylet** közlelbi választmányi ülésében elhatározottat: mikép a közmivélődés terjesztése, közvetve pedig saját céljának előmozdítása végett két hetenkint egyszer felolvasásokat fog rendezni, mely nemes célja kivitelére, már is néhány lelkes ügybarát szives ígértét bírja a minden jóra törekvő, fáradhatlan elnökség, és szándéka van a buzgó választmányával egyetértve: a jelzett célra még több derék egyént az értelmiség köréből fölkeresni, s az ügynek megnyerni. Így számos, szellemi életet nyújtó órákra számolhatunk. S mint lapunkban már főnebb közölve van: az első felolvasás jövő vasárnapra van kitűzve, mely alkalmával a jeles készültsgű dr. Dékány Ráfael fog értekezni. — Figyelmeztetjük ez érdekes felolvasásra lapunk t. olvasóit!

○ **Ugyancsak** a „Nőegylet“ f. hó 19-én tartott választmányi ülésében, a Tatai Karolin k. a. nőnöveldejében felállítatni tervezett „Ifjúsági könyvtár“ fölötti felügyeletet és annak anyagi támogatását is elhatározta. E végből a jövő farsang folyamában — táncvizigalmat fog adni, melynek rendezésével Tatay Karolin k. a., Jancsó Adámné és Belák Albertné választm. tagokat bizta meg. A táncvizigalom alkalmával menend végbe a nevezett nőnövelde által az „Ifjúsági könyvtár“ alaptökeje gyarapítására kibocsátott sorsjegyek kihúzása is. Azon szellemi és erkölcsi előny tekintetéből, melyet ezen rég nélkülözött „Ifjúsági könyvtár“ az olvasni vágyó fiatalságnak nyújt, mennyiben az kiválólag a fiatalság értelméhez és kedélyéhez alkalmazott, és így annak számára fölötté czélszerű olvasmányokat tartalmaz, — előre is főlhívjuk arra

a t. cz. közönség becses figyelmét és kegyes pártfogását.

† **A közönség** által felállított központi „Kised-ovoda“ az úgynevezett Piroksa-féle házban berendeztetett, és teljesen felszereltetvén, Január 1-én megnyitattik. A beiratások decz. 27., 28., 29-ik napjain eszközöltetnek.

† **A kecskeméti vasúti állomás** várótere. Már több utazótól volt alkalmunk azon panaszt hallani, hogy a kecskeméti vasútiállomás rendtelenségéről messze földön híres és többektől hallotunk a miatt is panaszt, hogy a váróterme jég-hideg, míg magunknak is rövid idő alatt egymásután háromszor volt szerencsétlenségünk arról meggyőződni, hogy a váróterem, — a mellett, hogy sok urasági istálló tisztább mint itt a 2-od rendű váróterem, — még oly hideg is, hogy inkább kívül az udvarban, mivel ott korántsem volt oly hideg, mint a váróteremben, vártunk az elkésztett vonatra, — a mi pedig nem valami kellemes dolog a mostani kemény hidegben: — ugyanazért azon szerény kérdést vakmerősködünk a vasúti igazgatóság és a pálya főnök úrhoz intézni: miért van a vaskályha a váróteremben, ha nem azért hogy fűtessék? vagy ha igen, — ugyan ki fűti fel, vagy hol fűtik fel azon fűt, melyet a váróterem bemelegítésére kellene felfűteni? — Egy didergő útas.

○ **Helytelen számítás.** Egy asszonyság a tej mostani drágaságát hasznára fordítani akarván, piaci eladásra szánt tej-készletét amúgy koresmáros módra, vízzel bőven feleleszté; azonban a rendőség által rajta kapatván, 5 frt. bírságban marasztaltatott. Ennyit bizony az a harmadfél itcze viz aligha ért meg.

○ **A szegények eledelét kiszolgáltató** vállalkozó, — minthogy a szükséges zsirt az ételekhez nem szolgáltatotta ki, s ételei az orvosi bizonyítvány szerint nem valami jó minőségűek voltak: a kapitányi hivatal által 20 frt. bírságban marasztaltatott el.

○ **A színházban általános a panasz,** hogy sokan helyeikre nem juthatnak, mert az mások által el van foglalva. Ez nincs rendén. Oka

két körülményben rejlik, — ugyanis a székek kellettén sűrűbben rakvák, azután meg sokan gyermekeiket is magukkal vivén, azok által mások számára szolgáló helyet foglaltatnak el. Az első segíthet az igazgató úr oly formán, hogy mivel a bérlők úgy sem nagyon sokan vannak, 24 szék helyett csak húszat rakat egy sorba; a másik pedig a t. közönség méltányosságától függ, s ha gyermekeiket vagy otthon hagyják, vagy ölükbe veszik, a baj meg fog szűnni. Reményljük, hogy ez egyszerű figyelmeztetés elég lesz e jogosult panasznak mindkét részről eszközözendő orvoslására.

— **Az ipar-műkiállítás** javára január 20-ikán rendezendő táncz alkalmára háziasszonyul az iparegylet igazgató választmánya által t. Deák Lászlóné úrnő határozottatott felkérteni, ki is e tisztet elfogadni sziveskedett.

○ **A Casino-egyesület** alakulási közgyűlése f. hó 24-én lesz az egyleti helyiségben, mire a t. aláírt tagok ezennel meghivatnak.

○ **Az első folyamodású** királyi törvény-székek és járásbíróságok személyzetének kinevezetése a napokban fog közzététetni, s mint halljuk jövő hó 10-éig már az ügyiratok átvétele is megtörténik. Tehát csakugyan karácsoni és újévi ajándék lett belőle.

Tudósítás a kecskeméti piacról.

(Alsó-ausztriai mérő szerint.)

1871. évi Dec. 19.

Búza 87 fontos 6 frt. 30 kr. 83 fontos 6 frt. — kr. Rozs 80 fontos 3 frt. 60 kr., 78 fontos 3 frt. 50 kr. Árpa 74 fontos 2 frt. 80 kr., 68 fontos 2 frt. 60 kr. Zab 1 frt. — kr. Kukoricza 3 frt. 80 kr. Köles 3 fr. — kr. Burgonya 1 frt. 70 kr. Sertés-hús mázsája 24 frt. Szalonna mázsája 29 frt. Hizottlúd párja 6 frt. 80 kr. Széna mázsája 2 frt. 20 kr. Szalma mázsája 1 frt. — kr. Keményfa öle 20 frt. 50 kr. Puhafa öle 15 frt.

Felelős szerkesztő: **Hornyik János.**

Szerkesztőtárs: **Madarassy László.**

H I R D E T É S E K.

Legszebb és olcsó karácsoni és újévi ajándék!
Hitel-sorsjegy-igérvények 200,000 ft. főnyereménnyel,
 melyeknek húzása 1872-ik évi Január hó 1-én épen az új év első napján lesz, alolirtnál 4 frért kaphatók. Ez Karácson és újévi ajándéokra is igen alkalmas és legezélszerűbb, mert mi volna nagyobb és szebb ajándék, mint 200,000 frt.

Gallia Fülöp.

POLLÁK ÉS SPITZER
 éktár- és fűszer kereskedésükbe egy tisztességes családból fűt tanonczul felvétetik.

Vendéglő-nyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására juttatni, miszerint itt helyben, a „Postasip“-hoz czimzett vendéglőt kibéreltem, s azt 1872. évi Január 1-én megnyitom, s főtörekvésem leendő jutányos áron, jó étel és italokkal, úgy pontos szolgálattal vendégeim meglegedését kiérdemelni.

Vendéglőmet a nagyérdemű közönség figyelmébe ajánlva és pártfogásáért esdve, maradtam

hódoló tisztelettel

Blaskó Béla,

a „Posta-sip“-hoz czimzett vendéglő bérlője.

Birtok-eladás.

Özvegy Firtling Józsefnének és családjának 1-ső tizedben kis-vásári útczában levő háza;

ugyanazon családnak a vásári nagy útczában levő cserepes földelű szegletháza;

szintazon családnak a csalános dílőben levő 700 út jó szölleje, szép gyümölcsfákkal és cserepes földelű épülettel, — szabad kézből örökösen eladandó.

A venni szándékozók jelentkezzenek a család megbizottjánál Polotinyi Sándornál a régi gőzmalom átellenében.

Polotinyi Sándor.

1871

Hirdetmény.

Sz. kir. Kecskemét város telekkönyvi törvényszéke részéről közhírré tétetik, miszerint felperes Kecskemét város közönsége javára alperes Marozsi Fereucz és Györfi Lidia ellen megítelt 905 frt. 30 krnyi tőke és járulékaiknak behajtása végett alpereseknek lefoglalt és 300 frtra becsült rozsukra, 100 frtra becsült két kalandja szénájukra és 50 frtra becsült szekerükre a nyilvános árverés a helyszínén a Szentkirályi tanyaföldbirtokon felperesi ügyvéd Szappanos Lászlónak közbenjöttével elrendeltetik és fogantatása Pátkai Imre telekkönyvi segédre bizatik.

Árverési határidőül 1871. Deczember 29-ik napja reggeli 9 óraja tűzetik ki.

Az ingóság becsáron alul is eladható.

Felszólítatnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni, vagy más igényt, vagy elsőbbségi jogokat érvényesíteni vélnék, hogy igénykeresetüket, az árverés megkezdéséig a telekkönyvi törvényszéknél nyujtsák be, különben ezek a teleghajtás folyamatát nem gátolván, egyedül a viteliár feleslegére fognak utasítottatni.

Kelt Kecskeméten, 1871. November 24-én tartott városi telekkönyvi törvényszék üléséből.

Egy a tanulók számára alkalmas zongora jutányosan eladandó; bővebben értesülhetni Kis-vásári-útczán, 124. szám alatt, Predics János elemi-tanítónál.